

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 100

Maribor, sobota 3. maja 1930

»JUTRA«

Za taja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čeku, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica, št. 4

Demonstracija — ne pa atentat

IVAN ŠTRTAK ODLOČNO ZANIKA, DA BI BIL NAMERAVAN ATENTAT NA ZAGREBSKO POKLONITVENO DEPUTACIJO.

BEOGRAD, 3. maja. V procesu proti zagrebskim teroristom sta bila zaslišana danes mladoletni trgovski nameščenec Ivan Fan in mesarski pomočnik Ivan Štrtak. Ban je izjavil, da sploh ni imel nobenih odnošajev napram ostalim soobtožencem. Kot vajenec se sploh nikdar ni briga za politične stvari. Svoje prejšnje izpovedbe pred policijo in preiskovalnim sodnikom je preklical, češ da sploh ni vedel, za kaj gre in kaj hočejo od njega.

Tudi Štrtak je zanimal vsako krivdo, predvsem, da bi bil član teroristične organizacije, ki sploh ni obstojala. Priznal je sicer, da je nabavil črn smodnik za

dozdevni »peklenski stroj«, ki pa je bil pravzaprav navadna petarda, kakršne se uporabljajo za detonacije. Njegov oče je lastnik rudnika in mu je zato tudi znan, kako se ravna z razstreljivi. S Hadžijo se je le dogovoril, da se priredi demonstracija proti zagrebski poklonitveni deputaciji. Ako bi bil nameravan atentat, potem se ne bi posluževali črnega smodnika. Odločno je zanimal obtoženec trditve obtožbe, da je šel načrt za tem, da se požene savski most v zrak in z njim vred tudi poklonitvena deputacija. Opoludne se je pričelo čitanje Štrtakovih izpovedb pred policijo in preiskovalnim sodnikom.

Konstitucija 3. maja

Poljaki slave 3. maj kot narodni praznik, ker so tega dne leta 1791. dobili ustavo, ki se zato imenuje tudi »Konstitucija 3. maja«. Kakšen pomen ima za Poljake ta ustava? Da moremo na to odgovoriti, moramo omeniti glavne dogodke, ki so jo pripravili.

V XIV. stoletju se začenja udejstvovati v političnem življenju, po vzgledu magnatov, tudi poljska šlahta. V naslednjem stoletju pa se je šlahta že toliko okrepila, da je Poljska postala parlamentarna država: šlahta je na svojih sejmih izbirala poslance in jih pošiljala na glavni sejm, kateri je začel vladati državo. V težnji, da si pridobi bogastva, je šlahta stremela za tem, da čim bolj utegne meščanstvo v njegovih pravicah, a iz kmečkega stanu napravi svoje orodje za obdelovanje zemlje. To ji je tudi uspelo, kajti koncem XV. stoletja je bilo meščanstvu prepovedano pridobivanje posestev, a kmetu odvzeta vsaka svoboda. Ko se ni bilo več treba bati konkurence meščanstva in pomanjkanja delovne sile, je začela šlahta omejevati kraljevo oblast in slabiti moč magnatov. Tudi to se ji je posrečilo, kajti kralj že od l. 1505. dalje ni smel odrediti nič novega (nihil novi) brez pristanka senata in poslanskega doma. Od te dobe začenja za šlahto tako zv. zlata svoboda (zlota wolność), katero je hotela tudi utrditi in uzakoniti. In tudi v tem je zmagala. Po smrti Zygmunta Augusta I. 1572. niso volili kralja več predstavniki naroda, ampak vsa šlahta (virilitim), a novoizvoljeni kralj je moral priseči, da izpolni pogoje, ki jih je zahtevala šlahta (pacta conventa). Tako je izgubil kralj ne samo oblast, ampak tudi ugled, kmet pa je bil vedno bolj tlačan, a mesta so propadala. Poleg tega je nastala na Poljskem, posebno v XVII. stoletju pod vplivom jezuitskih šol, verska nestrpnost, ki je privedla državo celo do vojn (s kozaki), ki so jo pretresle v njenih temeljih. Šlahta take neznosne politične, kulturne in gospodarske razmere niso niti najmanj vznemirjale; ona je ljubosumno čuvala samo svoj liberum veto, ki je temeljil na načelu sejmske soglasnosti in ki je bil, po njihovem mnenju, edina garancija njihove zlote svobode. Da je ta svoboda vodila v robstvo, tega šlahta ni videla; da je vzrok strašnih zmed, to je videla, ali držala se je gesla: »Poljska nierzadem stoit!« (Poljsko nered drži).

In med tem, ko je v Poljski vladala skoraj anarhija, je Rusija pod vladom carice Katarine II. težila proti zapadu, a Prusija Friderika II. je skušala zapadno Prusijo združiti z vzhodno. A že takoj, ko je šlahta začela izvajati svojo samovoljnost, so dvigali svoje proteste ple-

Položaj v Indiji

LONDON, 3. maja. V boju med Gandhijem in indsko vlado se je slednja odločila za energične korake. Aretirala je vse glavne Gandhijeve pristaje v Kalkuti in Bombayu in jih obsodila na več let ječe. Veliko razburjenje je izzvala zopetna uvedba cenzure. Vsi novinarji odklanjajo prisilno kavcijo in so sklenili, da raje ustavijo vse liste. Gandhijeva akcija, da zbere 100.000 dobrovoljcev in odkoraka z njimi proti Bombayu, pa silno počasi napreduje. Dosedaj se je priglasilo le 3400 mož.

BEOGRAD, 3. maja. Danes je bil v Budimpešti otvorjen jubilejni velesejem. Naše ministrstvo trgovine in obrti je zastopal načelnik dr. Rudolf Steinmetz, ki je že 1. t. m. odpotoval v Budimpešto.

Pravoslavna služba božja

se jutri, v nedeljo, radi prisege rekrutov ne bo vršila.

Zopet poskus samomora.

V tekstilni tvornici Hutter & drug nameščen 32letni barvar Stanko Rebolj je včeraj v samomorilnem namenu izpil večjo količino neke strupene tekočine. Reševalno moštvo je ponesrečenca odpeljalo v mariborsko bolnico. Njegovo stanje je zelo resno.

Pregled invalidov.

V smislu naredbe ministra vojske in mornarice in dopisa komande mariborskega vojnega okruha se morajo letos ob priliki glavnega nabora pregledati vsi invalidi pod 30%, da se ugotove njih sposobnosti za vojaško službo. Zato se pozivajo vsi v Mariboru stanujoči vojni invalidi pod 30%, ki niso bili prevedeni na nov invalidski zakon iz l. 1929, da se javijo od 5. do 9. maja med uradnimi urami v mestnem vojaškem uradu Slomškov trg 11.

Inkognito.

Neimenovani iz Beograda je poslal 50 Din z naročilom, naj se za ta znesek kupijo šolske potrebščine dvema revnima otrokoma II. razreda osnovne šole v Krčevini. Za velikodušni čin izreka znamenemu dobrotvoru zahvalo upravitelj.

nica, v kateri sedijo tudi zastopniki mest; eksekutivno oblast vrši kralj z ministrom; kmeta ščitijo zakoni; državna vera je katoliška, toda tudi drugi morejo svobodno izpovedavati svojo vero itd.

Ustava 3. maja nima praktične vrednosti; ni stopila v veljavo, kajti hitro potem, ko je bila sprejeta, je prišlo do druge delitve Poljske (1793.), in kmalu po tem do tretje (1795.), ki je izbrisala Poljsko s političnega zemljevida Evrope. Tako Ustava 3. maja je, kakor pravi Ign. Chrzanowski v svoji literarni zgodovini, »zmaga modrosti nad zaostalostjo, plemenitosti in patriotizma nad podlostjo in sebičnostjo, je obenem spričevalo, ki si ga je dala Poljska pred Bogom in ljudmi, da bi mogla tudi dalje obstojati kot svobodna država, da njen padec torej ni bil samomor, ampak umor, ki so ga izvršili trije razbojniki. Konstitucija 3. maja in upor Košciuszka sta rešila čast države, naroda in imena poljskega«. V tem je pomen te ustave.

Dr. F. Crnek.

Nesreča pri tovarni v Ceršaku.

Ceršačka tovarna lepenke je dala te dni po tvrdki Redlich in Berger iz Gradca odnosno Dunaja popravljati svojo strugo ob Muri. Dela je vodil inž. Blas. Dne 28. aprila pa se je zgodila nesreča: 17letnemu delavcu Francu Baumanu se je izpodmaknil ploč, na katerem je stal, in padel v Muro. Istočasno sta iz enakega razloga padla v vodo še dva druga delavca. Ta dva so mogli tovariši še rešiti, dočim je Baumana voda odnesla. Plaval je še kakih 1000 metrov, potem pa je omagal in utonil. Mati, ki ji je bil fant edina opora, je vložila pri državnem tožilstvu proti podjetju kazensko ovadbo radi nezadostnih varnostnih naprav pri delih na Muri in obenem odškodninsko tožbo za izgubo sina-hranilca.

Odkod ima kolo?

Včeraj je bil v Smetanovi ulici od stražnika ustavljen 20letni zidarski delavec Ivan Lubec, ki se je vozil s kolesom znamke »Turbina« v vrednosti 2500 Din, ki je bilo dne 14. aprila ukradeno v delavnicah drž. železnice. Lubec je na policiji trdil, da ga je danes teden kupil od nekoga za 1000 dinarjev. Da se dožene resnica njegove izpovedb, se vrši nadaljna preiskava zadeve.

Iz policijske službe.

Okoliški nadzornik policijskih agentov g. Janko Goršič je premeščen v isti lastnosti k policijski upravi v Ljubljano, kamor odpotuje jutri zvečer. G. Goršič je bil kot uradnik in kot družabnik vsestransko priljubljen in mu želimo na njegovem novem mestu vse najboljšo.

Nerazveseljene številke.

V mestu Mariboru in v območju mariborskega sodnega okraja je bilo tekom l. 1929. rednim potom vknjiženih hipotečnih dolgov na novo 58 mil. 386.322 Din. Kakor rečeno, tu niso vštete vknjižbe izvršilnim potom. Takse za gornje vknjižbe so znesle 980.000 Din.

Na tui račun slavil 1. maj.

V četrtek 1. maja zvečer krog pol 18. je stražnik pred gostilno Božič v Tattenbachovi aretiral 26letnega hlapca tvrdke Sluga s Tržaške ceste, ki je bil tako pijan, da ni mogel stati na nogah. Izvošček, ki ga je pred gostilno čakal in zahteval od njega plačilo za vožnjo, je pripovedoval, da je vozil Vesenjaka na njegovo zahtevo že celo popoldne po mestu od gostilne do gostilne, da mu pa sedaj noče plačati. Stražnik je Vesenjaka odpeljal h »Grafu«, kjer se je čez noč iztreznil. Našli so pri njem 410 Din denarja, iz katerih so plačali izvoščka. Drugo jutro je Vesenjaka iztrezen bil izpuščen. Istega dne (2. t. m.) pa je hlapec splošne bolnice Ivan Tuš prijavil na policijo, da je prejšnjega dne krog 12. ure vinjen zaspal v hlevu pri Slugi, in ko se je krog 16. ure zbudil, mu je manjkalo 500 Din denarja. Sum je padel na Vesenjaka, ki je bil danes zjutraj ob pol 7. v svojem stanovanju aretiran. Pri policiji je izpovedal, da je ležal denar poleg Tuša na tleh in da ga je res vzel. Vesenjaka bo oddan sodišču.

4. MAJA

OB 16.30 URI

4. MAJA

FINALE ZA PRVENSTVO SLOVENIJE

S. K. ILIRIJA (LJUBLJANA) :-: I. S. S. K. MARIBOR

V Ljudskem vrtu

Ob vsakem vremenu

Protituberkulozni dnevi

Te dni — 3. do 5. maja — praznujemo protituberkulozne dneve. Namen te proslave je živahno pospeševanje vsesplošnega boja proti najhujši socialni bolezni, jetiki.

Ne poznamo nadloge in bolezni, ki bi leto za letom brez prestanka zahtevala toliko smrtnih žrtev vseh vsod po svetu, kakor je ravno tuberkuloza. Ona je kužna, nalezljiva; prehaja in širi se od človeka do človeka. Jetične kali zaidejo v jed ali pijačo, posuše se v prah, ki z zrakom silijo v pljuča. Prilika za okuženje je nebroj.

Vsled izredne trpežnosti in žilavosti bacila jeteke s samim zdravilom poljubne vrste tej bolezni ne pridemo dovolj do živga. Preizkusiti je treba razne načine, spojit in organizirati vse učinkovite metode borbe proti tuberkulozi, razpresti mreže organiziranega boja na vse strani in na vsakega človeka, šele potem bomo doživeli umik jetične pošasti na vsej črti, šele nato znatno omejili število smrtnih izgub vsled nje.

Vsakdo izmed nas mora po svojih močeh sodelovati v vojski zoper tuberkulozo, zakaj vsak človek se po njej okuži, vsak lahko zbolí, a sleherni bolni poedinec je lahko vir okuženja in bolezni za druge.

Poglejmo okoli sebe, da vidimo, kako se vrši boj zoper jetiko dandanes! Poglavitna naloga v tem boju je odstranitev kužnih virov, to je bolnih ljudi s kužnim izmečkom. Te bolnike je treba osamiti, izolirati. Ozdravljivi slučajji spadajo v bolniške zavode (bolnice za tbc. zdravilišča), neozdravljivi v hiralnice, deloma v bolnice ali vsaj v lastno sobo na njih domu. Zdrave ljudi pa je potrebno vedno poučevati glede ravnanja in načina življenja, da enkrat ne podležejo zavratni bolezni.

Žalostna je slika, ki jo nudi borba proti jetiki okoli nas dandanes. Tako potrebna in nujna odstranitev kužnih virov je splošno nemogoča. Saj nimamo dovolj zavodov (bolnic, zdravilišč, hiralnic), ki bi bili široki javnosti v tej bolezni dostopni in ki bi zadoščali za dalje časa vsaj znatnemu delu naših bolnih rojakov. Še manj pa je izvedljiva izolacija, osamitev bolnih ljudi v lastnem domu. Okuževanje se vrši naprej, otroci obole po starših, mnoge rodovine takorekoč izumirajo.

Predpisi glede čuvanja pred okužitvijo v javnih prostorih se površno izpolnjujejo. Poplujvana tla, zakajeno ozračje tam, kjer je obešena tablica s prepovedjo pljuvanja ali kajenja, to vse je nekaj navadnega. V oddelkih za nekadike na vlakih si je treba zrak brez škodljivega dima šele priboriti. Prav tako je večkrat v avtobusih. Gostilne, pivnice, ki so dostikrat pravo leglo in zbirališče vsemogočih kužnih kalí, rastejo nove iz tal. Žalostno, prav žalostno je vse to!

Ves protituberkulozni boj je doslej obstojal večinoma v skromni borbeni sili borcev v najhujšem bolezenskem metežu: v bolniški sobi, v zavodu ali lastnem domu. Že zdavnaj je napočil čas, da ves ta boj prenesemo tja, kjer so kemične tvornice za rojstvo jetičnih projektov, kužnih bacilov. Neeobhodno je potrebno ločiti jetične od zdravih. Zato pa morajo rasti iz tal — čeprav s še tako težkimi finančnimi žrtvami — zavodi za tuberkulozne, bolnice in ljudska zdravilišča; v drugem redu moramo polagati skrb za zdrava zračna stanovanja, v tretjem redu pa nuditi pouk in priliko za krepitev ljudskega organizma.

Zavedajmo pa se, da je izolacija živih kužnih virov naša prva in najvažnejša naloga. Zakaj tudi v slučaju prestanka stanovanjske krize in kljub mo bitnim visoki stopnji telesne kulture bo — žal! — še vedno mnogo tuberkuloze na svetu. Ne pozabimo tega dejstva!

Se besedo bolniku samemu: zavedaj se, da si lahko ti vzrok in povod za okužitev in obolenje drugih. Zavedaj se, da so že nešteti zakonci, bratje, sestre bili v svojem nepriemnem ponašanju v bolezni vzrok smrti svojih otrok, bratov, sester... Zato pa se moraš — v slučaju lastnega jetičnega obolenja — po svoji ve-

sti najpazljivejše ravnati po predpisih, ki ti jih daje zdravnik ali druga poučena oseba. Bistveno a tozadevna n a v o d i l a se glase: Ako le mogoče, imej sobo sam zase. Kadar kašljaš, drži glavo v stran, a pred ustni imej robec. Tvoje perilo, posodje, jedilno orodje naj se devlje zase, pri čiščenju ali pranju naj se prekuhava v vreli vodi. Vsako jutro naj ti strežna oseba z vlažno krpo obriše posteljo, pohištvo, stene. Pljuvanje bo di dovoljeno le v pljuvalnik, ki imej razkuževalno tekočino (malo lizola, sanitola v vodi). Okna imej po možnosti vedno odprta. Zdravih ljudi ne puščaj bližje od 2 m k sebi, zlasti pa ne otrok. V slučaju, da nimaš sobe zase, naj bodo ležišča vsaj po 2 m oddaljena eno od drugega.

Zavedajmo se vsi brez izjeme velikih lastnih dolžnosti, ki jih imamo v bolezni in zdravju do drugih, pa bo tudi jetična pošast primorana k naglemu umiku.

3. maja 1930 MRTVAŠKI ŽENIN

Češkoslovaški strojevodje v Mariboru

Včeraj pop. je jugoslovanski Maribor zopet pokazal, kako prisrčno zna sprejemati goste iz bratske nam Češkoslovaške. Ob pol 15. uri so prispeli s svojim posebnim brzim vlakom češkoslovaški strojevodje, deloma z ženami, vseh 215, ki se udeležujejo ekskurzije federacije strojevodij ČSR po Jugoslaviji. Vodja ekskurzije je predsednik federacije gosp. Stuchly. Deputacijo je že v Špilju pozdravila tričlanska deputacija strokovne zveze strojevodij kraljevine Jugoslavije, v Mariboru samem pa jim je zveza na kolodvoru, okrašenem z zelenjem in zastavami ter s slavolokom na tirišču priredila slovesen sprejem, katerega se je poleg zastopnikov železničarskih organizacij, državne in mestne uprave, JČL, Češkega kluba, godbe in pevskega zbora »Drave« itd. udeležila velika množica naroda, ki je goste ob prihodu vlaka burno pozdravljala. V pozdrav so jim govorili gg. Pavel Dežman imenom centralne uprave udruženja strojevodij, sreski načelnik dr. Hacin za državno upravo, mariborski poverjenik udruženja strojevodij Toličič, šef žel. kurilnice inž. Vidic, zastopnik mestne občine mag. svetnik Rodošek, upokojeni strojevodja Vavroušek (češki), Rud. Tumpej za Zvezo jugoslov. nacionalnih železničarjev, Vedernjak za Udruženje žel. uradnikov, svetnik Knop za JČL in Češki klub. Ko so dame gostom razdelile cvetje, jih je občinstvo spremilo v povorki do hotela Orel, kjer jim je udruženje strojevodij priredilo obed. Ob pol 17. uri so se gostje odpeljali naprej proti Zagrebu, odkoder potujejo v Beograd, potem čez Bosanski Brod v Sarajevo, čez Mostar v Dubrovnik, obiščejo razne kraje ob jadranski obali, se vračajo iz Splita preko Zagreba, posetijo Ljubljano in Gorenjsko, in se vračajo 13. tm. preko Maribora v ČSR.

18.750 Din in ogromen zaboj blaga za Zaluko

Zahvala!

Na našo prošnjo za pomoč pogorelcem v Zaluki so Mariborčani darovali v blagu in denarju tako obilo, da nam ni mogoče vsakemu darovalcu zahvaliti se posebej.

V imenu nesrečnih rojakov-pogorcev se zahvaljujemo vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali vsaj deloma ublažiti njihovo gorje.

Obenem se toplo zahvaljujemo upravi »Večernika« in »Jutra« ter upravi »Maribor Zeitung« za vso ljubezljivo podporo in nabrani denar.

Skupni nabrani znesek v gotovini Din 18.750.— in darovano blago smo oddali pomožnemu odboru v Metliki.

Bog plačaj vsem darovalcem!

Pomož. odbor za pogorce v Zaluki

— Maribor.

Dr. Černič, Makar, Guštin.

KLOBUKI ZA DAME IN GOSPODE

Ivan in Helena Kvas, Aleksandrova c. 32

Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Mariboru

je imela sinoči svoj letošnji redni občni zbor v Narodnem domu. Vodil ga je predsednik g. dr. P i v k o, ki je pozdravil zlasti zastopnike drž. uprave, mestne občine in lige v Ptuj. Tajniško poročilo je podal g. inž. L e b e n. Liga je lani vključila apatičnosti velikega dela občinstva vestno vršila svojo nalogo, omogočila lepe prireditve koncertov Vinohradskega Hlalo-la in slovaških učiteljev, sprejela mnoge izletnike iz ČSR, priredila znamenito Masarykovo proslavo itd. Letos se bo zopet oživel češki tečaj. Blagajniško poročilo g. ravnatelja G i n t z a je ugotovilo neprijetno dejstvo, da je lani plačalo članarino samo 91 članov. Blagajniku in odboru je bil dan absolutorij. Pri volitvah novega odbora, ki se je v smislu novih pravil številčno skrčil, so bili izvoljeni: predsednikom dr. P i v k o, podpredsednikom svetnik K n o p, odbor dr. Reisman, prof. Sevnik, inž. Leben, ravn. Kadunc, prof. Spendal, dr. Kokovec, polkovnik Pogačar, učitelj Jos. Drly, kot namestniki dr. Dolar, dr. Senior, dr. Černič, Šoštarč in Zen, kot preglednika prof. Gruntar in ravn. Gintz. Slednjemu je občni zbor na predlog dr. Pivka še izrekel posebno zahvalo za njegovo dozdajno vzorno vodstvo blagajne. Dr. Reisman je nato podal v daljših izvajanjih kritično sliko o razmerah v mariborski ligi in o nekaterih nerazveseljivih dogodkih lanskega leta, dalje splošno stanje lig v državi ter stanje sodelovanja lig v obeh bratskih državah, ki se vedno bolj pogloblja in izpopolnjuje. Imenom mestne občine je podžupan dr. L i p o l d obljubil še nadaljno podporo ligi s strani občine. Dr. Reisman je imenom vseh zborovalcev v toplih besedah čestital stari svetniku Knopu k 75letnici, ki jo obhaja 16. t. m. Še vedno čilemu in neumorno delavnemu možu so zborovalci prirejali prisrčne ovacije. Ker daljnih predlogov ni bilo, je predsednik ob 23. uri zaključil zborovanje.

KONCERT OB VSAKEM VREMENU

v soboto in nedeljo

Park kavarna Maribor.

Prvovrstni kvartet s spremljanjem harfe, pod vodstvom kapelnika gospoda VESELY. Igra od 10. do 23. ure. 1274

Mali in veliki traven.

To ime za letos nikakor ni prikladno niti prvo za april niti drugo za majnik. Letos je trava vsled zadostne »pijače« in gorkote že aprila tako dostala, da jo že davno kosijo za zeleno krmo. Seno bo obilno in kosili ga že bodo »na suho« v drugi polovici maja. Ta dober izgled je potisnil ceno lanske krmi precej navzdol. Vrtovi, sadovnjaki, travniki pa so že bili od zatona aprila vsi v cvetu in rožah. Zgodnje leto po mili zimi. Zato bi bilo za letos bolje nasloviti slovenska imena mesecev za eno nazaj, da bi bil april »veliki traven«, majnik »rožnik« in junij pa bi naj bil izjemoma: »usmili se nas!« — Junij je namreč najnevarnejši mesec gledé toče. Kmetovalec v juniju ali rožniku trepeče v strahu pred oblaki, kakor mornar pred viharjem. — Pa še nekaj: Ali se bo res zima bolj in bolj krčila in odmikala od nas na sever? ... Meteorologi ali vremenoslovci in geografi trdijo, kakor se čita, da topli morski tok od ekvatorja mimo Evrope na sever privzema na brzini in ako pri tem ostane, bo razlil sčasoma na Evropo toliko toplote, da sploh tudi pri nas ne bo več govora o zimi. No bomo videli. Vse ima svojo dobro in slabo stran, tudi gorkota in mraz. Ob preveliki vročini bi duševno ohromeli bolj ali manj, kakor je že zmeri pas ohromel ob vročini svetovne vojne in kakor so duševno nižje narodi vročih dežel. Srednja pot, zlata pot, zato: — Bog nam daj le zmerne zime in dobre letine, kakor se za letos obeta! — Popotnik iz Slov. goric. —

Protin in druge bolezni presnavljanja

ozdravite z rednim pitjem

Radenske zdravilne vode.

Ona razkrajá nasedbe sečne kislinske v členkih in pa žildrave zastanke presnove ter jih s pomnoženo diurezo odvaža.

Himen.

V nedeljo, dne 27. aprila se je poročil g. dr. Aleksič z gđ. Analljo Stebih, hčerko višjega paznika v Mariboru. Obilo sreče! — 1295

Iz meteorološke postaje v Slov. goricah

April je pač vremensko zmeden in nagajiv. Vreme v aprilu je nagajivo in spreminljivo. Ta ljudski izrek je popolnoma resničen. Poljedelec se boji aprilskih dni, kakor čebela v panju in otrok na poti v šolo. Saj ga lahko ob najlepšem aprilskem jutru že v par urah ploha prežene od pluga na njivi, čebelici strd raz cvetja pobere in popotnika do kože opere. Aprilsko muhavost kaj radi ljudje tudi človeka usmerijo, ako si to zasluži, seve včasih tudi obrekovalno nezaslužno, kakor pač je že svet. »Ti si, on je — nezanesljiv, vihrav kakor je april in njegovo vreme,« — se sliši večkrat. In menda očitno izvira tudi nagajivost, pošiljati koga po »prvi april«. V 16 dneh nas je zaliva in le 14 dni je bil suh, pa še tu je mimgrede malo, poskropil. Zagrmel je štiri krat, s točo nas je klical k pokori enkrat, še v postnem času (14.), z babijn pšenom (sodra) nas je obiskal tudi enkrat. V meglo pa se ni preveč ovijal. »Slane« je bil le v par jutrih, pa ne preveč, škodilo ni (slana). Natočil pa je na rodno zemljo Slov. goric 77.8 mm ali okroglo 8 cm na visoko vode. — Lanskoli mali traven je nalil 72.3 mm ali okroglo 7 cm, pa je še v 5 dneh sipal sneg, slednjč 22. in 23. dan, s slano pa je precej pritisnil še ob 28. svojem vihravem koraku. Smo pač letos zadovoljnejši z aprilom.

Deložacija invalida.

V Gregorčičevi ulici št. 26, so je sinoči izvršila deložacija zakoncev Šteferl. Mož je civilni invalid, žena pa je že več let prikovana na bolniško posteljo. Taka deložacija je neprijetna tako za hišnega gospodarja kakor za sodnega organa, ker se vendar ne more dopustiti, pa če zakon stokrat tako velevala, da se postavi postelji z bolnikom na ulico. Menda iz tega ozira je sodni organ dal prepejati vso hišno opravo na dvorišče hiše pri magdalenškem parku, kjer stanujeta hčerka in zet imenovanih deložirancev. —

»Svet« Florian, ognja nas ubran'!

Jutri goduje najznamenitejši obrtniški patron — sv. Florian, zaščitnik gasilcev, kovačev in dimnikarjev. Cerkveni slikarji rišejo na podlagi najpestrejših legend iz svetnikovega življenja — viteza Floriana z zastavo rdečega križa in velikim korcem, s katerim poliva ostrešje goreče hiše. Ob mečah so mu naslikali težek mlinski kamen, s katerim so ga njegovi »sodniki« potopili. — Na takozvani slovenski Kalvariji med Radvanjem in Pekrami se vrši ta dan tradicionalno »žegnanje«, kamor običavajo poleteti ne-le gasilci, dimnikarji in kovači, ampak tudi ostala »purgarija«. Vsem Florianom, Floram, Cvetkom in Cvetkam obilo sreče! —

Za pogorce v Zaluki

je izročil naši upravi g. Karel Thoma zavoj blaga. Hvala! —

Živčno bolnim in otožnim

nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih močanov in hrbtnega mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Primorske vesti

Angelo Manaresi, ki je bil pripeljal na oljčno nedeljo v Trst 25 tisoč alpinov, da so tam prisegli pripravljenost za bodoče pozive, je napisal k »dalmatinskemu plebiscitu« v Benetkah povodno razstave »dalmatinske knjige« poslanico, v kateri pravi, da gospodari v Dalmaciji sedaj narod brez imena, brez kulture in brez zgodovine. Ta narod uničuje znake italijanstva, ni čuda potem, ako se je razvil božji val italijanskega hrepenenja po zemlji, do katere ima edino Italija pravico. Manaresi pa ne misli, kakor drugi bolj bojevit plebiscitnik, na takojšnje zavojevanje Dalmacije, marveč pravi, da treba plamen, četudi je majhen, čuvati, da bo gorel dalje v italijanskih srcih in čakati treba na dneve, ki pridejo...

Par novih prevedb priimkov: Uršič Orsini, Vrč Verri, Vidmar Veditmare, Višnovec Visini, Vlah Valli, Vrabec Arbi, Škabar Scabardi, Škrl Serri, Krauß Carussi, Kren Renni, Schaffer Safferi, Udovič Udovisi, Tavčer Tavuzzi, Troha vdova Mrakič Ana se piše sedaj Trocca-Marchi.

V Istri se gradijo tri velika vojaška letališča in sicer največje pri Alturi, drugo pri Pazinu in tretje v raški dolini pri Labinu. Prvo je že v delu.

Po selih okoli Motovuna v Istri so hlevi že skoro docela prazni. Kmetje so prodali govejo živino, da so si mogli nabaviti najpotrebnejšo hrano in da so plačali davke.

Po naročilu poveljnika istrske legije je napravil puljski kipar Endrigo iz bronca bivše avstrijske vojne ladje »Viribus unitis« oprsje vladnega na čelnika Mussolinija. Podnožje je iz istrskega marmorja. Kip, ki je težak osem kvintalov, je bil izročen Mussoliniju pred nekaj dnevi.

V Klani je preminul Josip Gavš, eden najzaslužnejših mož v občini. Dolgo let je županoval v Klani, ki je spadala v redko vrsto dobro stoječih občin v Istri v predvojnem času. Odličen gospodar Gavš je doživel starost 85 let. Časten mu spomin!

Finančno ministrstvo je z odobrenjem vladnega načelnika odredilo, da nakaže zavod »Cassa Depositi e Prestiti« občini Puli v Istri posojilo 5 milijonov lir. Polovica se porabi za kritje primanjkljajev v občinskem proračunu, polovica pa za javna dela.

28letni Martin Rahovec je bil obtožen tatvine goveje živine in poskušene uničenja četvorice orožnikov v državnem gozdu »Vidorna« v Istri, kjer se je bil vnel boj med tatovi in orožniki. Mrtev je obležal 21letni premožni kmečki fant Ivan Janko. Orožniki so trdili, da je bil med tatovi tudi Martin Rahovec, ki je prišel radi tega pred puljske porotnike. Pri razpravi se mu je posrečilo dokazati, da se je nahajal oni dan v Dračevcu, narkar je bil oproščen obtožbe.

Vsa zemljišča okoli izliva reke Mirne s štirimi mlini vred so prišla v last zadruga za gradbo istrskega vodovoda. Puljski prefekt je obljubil razlaščenecem, da jim zadruga sezida nov velik mlin in nove hiše. Pri razlaščenju zemljišč za letališča, železnice in bonifikacije se vedno izvršijo ceditve in obljubi se odškodnina. Dejstvo pa je, da doslej še ni dobil odškodnine niti en razlaščenec v Juljski Krajini.

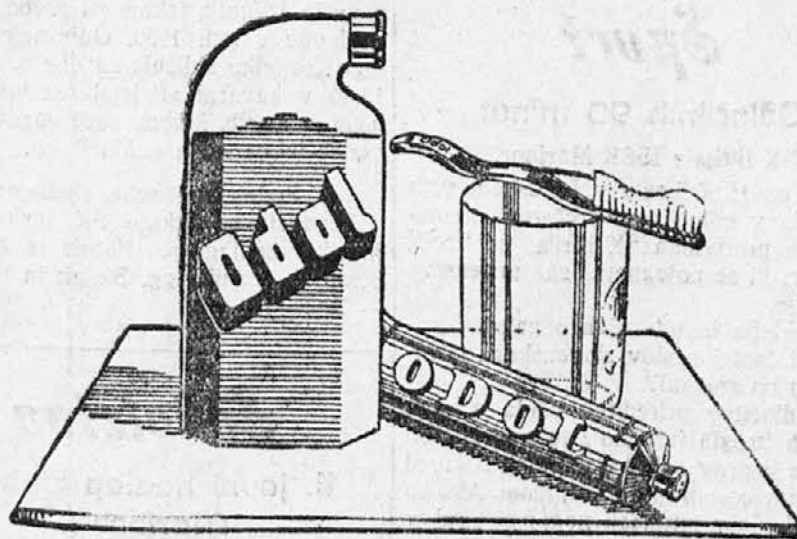
V Pazinu se nastani te dni bataljon nekega infanterijskega polka. Slično se namesti vojaštvo še po drugih središčnih krajih v primorskih deželah, da se vzdrži povsodi red in mir in se prepreči prekomejni stiki.

Učitelj Alojzij Vuga na Banjšicah je poslal občinskemu komisarju v Grgarju obligacije javnega dolga v vrednosti 400 lir, izvajajoč, da država predstavlja domovino, ki je mati vseh in je vse zanje dala. Zato ne more biti napram domovini upnik, marveč samo dolжник. Obligacije naj se torej izroče erarju. Fašistični tisk proslavlja »drugorodnega« učitelja Vugo in stavi drugim za vzgled. Vuga je tega vesel in misli, da je z oddanimi obligacijami zavarovan proti premestitvi v Kalabrijo ali v Abruco.

jali zbranemu občinstvu. Namenjeni so bili ti sestanki predvsem odraslim. Da pa pridobi krožek tudi mladino za idejo prijateljstva s Francijo, je sklenil prirediti v sredo dne 7. maja ob 20. uri v Vesni večer, čigar spored je sestavljen s posebnim ozirom na mladino in ki ga bodo izvajali izključno mladi iz francoskega otroškega vrtca in naša šolska mladina. Spored obsega tele točke: 1. Ah, vous dirai-je, Maman; Je suis un petit garçon; Savez-vous planter les choux in Sur le pont d'Avignon — otroške pesmi. — 2. Cendrillon, pravljica v verzih. — 3. J. Massenet: Thaïs, méditation in A. Maurice: Sérénade espagnole — gosli in glasovir. — 4. B. Godard: Vénitienne — glasovir. — 5. Guétry: Richard Coeur de Lion; Dalayrac: Roméo et Juliette in Paër: Hélas! c'est près de vous — pesmi, in — 6. Maître Pathelin, stara francoska šaloigra o prevaranem odvetniku. Mladina se je z velikim navdušenjem lotila dela in zasluži, da jo nagradi občinstvo s prav obilnim obiskom. Ta prireditev naj bo nekaj dodatek k francoskemu dnevu, ki smo ga slavili minuli mesec po vsej državi, in veren izraz naših simpatij za francoski jezik in francoski narod.

Ljudska univerza v Mariboru.
V ponedeljek, 5. maja, bo predaval naš zdravnik dr. Toplak o problemih samomora. Na žalost se mora govoriti o pravi epidemiji. Vsled tega je pač važno, da se problem prerešeta objektivno in iz znanstvenega vidika.

Živinski sejem v Mariboru.
Na zadnji živinski sejem je bilo prignanih 11 konjev, 9 bikov, 40 volov, 155 krav in 11 telet, skupno 226 komadov. Povprečne cene so bile sledeče: debeli voli, 1 kg žive teže 9.25—10.50 Din, poldebili 7.75, bikji za klanje 7—8, debele klavne krave 6—8, krave za klobase 5-6, mlada živina 8—8.25 Din.



Največja dobrota ki jo moremo nuditi zobovju in ustom je, ako jih redno in trajno snažimo z Odolom.

Litteraria

Naši pesniki in njihovi potomci. Čudna in tudi zanimiva je bila usoda nas Slovencev in sploh malih narodov v bivši Avstro-Ogerski: imeli smo velike moze, ki so nas dramili iz stoletnega suženjskega spanja in so tako postali stebri in mejniki naših političnih in kulturnih dob, čestokrat se je pa zgodilo, da so baš njihovi lastni sinovi ali potomci postali narodni odpadniki. Takih primerov imamo vse polno. Tako je bil oni zloglasni urednik ptujskega »Stajerca« potomec tistega Linhart, ki nam je priredil »Županovo Miciko« in »Veseli dan ali Matiček se ženi« in s tem postavil temelje slovenskemu gledališču in slovenski drami. Potomci Jovana Vesela-Koseskega, tega najbolj političnega slovenskega pesnika, so danes — Italijani, daljni potomci sorodnikov Franceta Prešerna so postali Nemci in otroci Josipa Stritarja so našli svojlo novo domovino v Avstriji. Prav isto pot so pa hodili tudi potomci velikega pesnika hrvatske romantike, Petra pl. Preradovića. Vojška in uradniška kariera v bivši monarhiji jih je zanesla med Nemce, kjer so pozabili za jezik, narod in domovino svojega očeta in deda. Med tem pa, ko se od potujčenih potomcev slovenskih pesnikov in kulturnih ter narodnih delavcev še nihče ni, čeprav v tujem jeziku, zopet spomnil svoje stare, prave domovine, ji je potomka Preradovića, Paula Molden von Preradović, sedaj avstrijska Nemka, posvetila prelep pesensko zbirko: »Südlicher Sommer«. V tem jeziku so sicer napisane te pesmi, a kljub temu so tako polne ljubezni do rodne zemlje pradedov, da nas presenečajo. V nemškem jeziku se nihče ni tako opeval hrvatske zemlje, posebno ne divnega jadranskega primorja. Njena pesem »Heimweh« se mirno lahko primerja z Mignon in njenim hrepenenjem po jugu:

Da ich dämmernd lag
zwischen Schlaf und Traum,
klar und nah sah ich die Heimat wieder:
War ein Nebeltag,
stand ein Mandelbaum,
klar und nah sah ich die Heimat wieder:
Ging ein alter Pfad
durchs Wacholderkraut,
hartgestampft von vielen tausend Füßen,
rührte sich kein Blatt,
schlug mein Herz so laut,
mußte jäh die rote Erde küssen. —

Se drugje, ko hodi svoja pota, pa pravi v mislih na svojega prednika, hrvatskega pesnika Petra Preradovića:

Vater, hast du es im Grab gespürt,
alte Wege ward ich heut geführt...

Tako so te pesmi, ta »Südlicher Sommer« Paula Molden von Preradović lep dokaz, kako ljubezen potomcev do domovine svojih prednikov niti tedaj ne zamre, ko so vzgojeni v docela drugem kraju in v drugem narodnem in kulturnem vzdušju in čeprav Nemka, je Pavla Preradovića storila s svojo zbirko Hrvatom veliko uslugo in se vsaj deloma oddolžila za izgubo rodbine slavnega in velikega prednika in njenih potomcev. Zbirka »Südlicher Sommer« je tudi med Nemci vzbudila veliko pozornost in o njej so zelo ugodno poročali skoraj vsi pomembnejši listi.

Danilo: Spomini. Za Veliko noč je izdal starosta naših slovenskih igralcev, večno mladi Danilo svoje »Spomine«, in

sicer v samozaložbi. Knjiga, ki je zunanje in notranje naravnost razkošno opremljena in okrašena tudi s številnimi slikami in ilustracijami, obsega 232 strani in stane 60.— Din. V njej je Danilo na živahen in prikupljiv način opisal svoje mladostne spomine, spomine na nekatere važnejše uprizoritve, pri katerih je sodeloval, spomine na razvoj ljubljanskega slovenskega gledališča sploh ter na nekatere svoje tovariše in tovarišice. Zraven je pa dodal še potopise in nekoliko svojih spisov, ki so bili raztreseni po raznih naših listih in revijah. Ker so to prvi slovenski spomini igralca v takem obsegu in v taki opremi in ker so za poznavanje nedavne prošlosti naše dramske umetnosti velike važnosti, je Danilo storil prav, da jih je izdal. Na onih, ki se zanimajo za našo kulturo, posebno gledališko rast pa je, da jih — kupujejo!

Čarčine amazonke. Opereta v treh dejanjih. Pevsko besedilo. Spisal A. D. Borum, uglasbil Viktor Parma, Maribor 1930. Samozaložba skladateljevih naslednikov. Strani 24. — O priliki letošnje premiere Parmovih »Amazonk« je izšla ta sicer drobna knjižica, a pomembna je že zaradi tega, ker je prvi libreto, ki je bil v Mariboru natisnjen in izdan in ker prinaša pevsko besedilo najboljših Parmovih in sploh slovenske operete. S to izdajo so skladateljevi nasledniki storili veliko za popularizacijo »Amazonk«, škoda pa je, da so izpustili besedilo v prozi. Knjižica bi v tem slučaju imela mnogo večjo vrednost, ker bi se lahko uporabljala tudi pri eventuelnih prireditvah izven Maribora.

Ljudska univerza v Mariboru

Prihajamo v zadnji mesec delovanja naše institucije in misliti moramo zopet na nadaljno zasiguranje njene eksistence, kar pa je v prvi vrsti v rokah mariborskega prebivalstva samega. Tudi v tekočem letu ni sprejela Ljudska univerza nobene podpore, a izdatki so se vsled preselitve v novi lokal zelo povečali. Tudi letos smo morali delovati, da nudimo res prvovrstna predavanja, večinoma s tujimi predavatelji, ki nam pa povzročajo seveda velike stroške in velike deficite. Vsled tega smo primorani apelirati zopet na naše prijatelje in pristaše, da vsak po svojih močeh pomaga z majhno podporo. Prispevki naj se izročijo ali našemu nabiralju ali pa pošljejo poštanim putem na Ljudsko univerzo v Mariboru. Tudi najmanjši prispevek bo pomagal, da se nadaljuje in izpopolni naše kulturno delo! — Odbor »Ljudske univerze« v Mariboru.

Krajevna protituberkulozna liga pri Sv. Lenartu.

Na belo nedeljo je bila ob zelo lepi udeležbi pod predsedstvom župana g. dr. Goriška ustanovljena krajevna protituberkulozna liga pri Sv. Lenartu. Docent g. dr. Ivan Matko je v svojem pozdravnem nagovoru obrazložil pomen krajevnih lig ter na to vključil znanstveno predavanje o zatiranju tuberkuloze. Po kratki debati so bili izvoljeni v upravni odbor: za predsednika gosp. dr. Ludovik Kramberger; odborniki: g. dr. Ivan Šket, odvetnik; g. dr. Ilavnik Ožbald, sodni svetnik; g. Franc Šuman, upravnik pošte; g. Franc Krajnc, posestnik; g. dr. Milan Gorišek, odvetnik in župnik in g. Štefan Puschaner, sodni kanclist. Novo ustanovljena KPTL želimo obilo sreče in uspeha

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sobota, 3. maja ob 20. in pol »Cirkuška princesa« ab. A. Gostovanje beograjske operete.
Nedelja, 4. maja ob 20. uri Koncert kvarteta ljubljanske »Glasbene Matice«. Dramske cene.

Celjsko gledališče.

Sobota, 3. maja ob 20. uri »Herman Celjski«. Gostovanje Mariborčanov.
Nedelja, 4. maja ob 16. uri »Herman Celjski«. — Ob 20. uri »Čarčine Amazonke«. Gostovanje Mariborčanov.

Puljsko gledališče.

Ponedeljek, 5. maja ob 20. uri »Netopir«. Gostovanje Mariborčanov.

Javna generalka za »Mrtvaškega ženina«

se je vršila včeraj v Unionu. Prisostvovalo je dijaštvo vseh mariborskih šol ter je bila dvorana čisto polna. Sicer pa to ni bila več vaja, nego pravcati koncert, ki je uspel nad vse pričakovanje. Maršikdo je s početka s skepsjo gledal mlade pevce in godbenike, toda že prvi akordi so razpršili vsak dvom. Izvajanje je bilo na višku. Zbor je pel sigurno in temperamentno, čisto v intonaciji skrajno preciznostjo. Orkester gibčen, povsem izenačen, kakor ga imamo v Mariboru le redkokdaj priliko slišati. Solisti naravnost vzorni. Kaj takega pač ni nihče mogel pričakovati od naše mladine. Gotovo bo nocojšnji koncert včerajšnje izvajanje, za katero je bila ena sama skupna vaja, še znatno nadkrilil. Ne zamudite!

Mladinski družabni večer francoskega krožka v Mariboru.

Družabni večeri in čajanke, ki jih je doslej prirejal francoski krožek v Mariboru, so prav lepo uspeli in so zelo uga-

Sport

Odbojnih 90 minut

SK Ilirija : ISSK Maribor.

Jutri ob 16.30 bosta v Ljudskem vrtu nastopila v odločilnem srečanju najnevarnejša protivnika SK Ilirija in ISSK Maribor, ki se potegneta za prvenstvo Slovenije.

Oba kluba imata nelahko nalogo, prirediti si častni naslov slovenskega prvaka. Kdo bo zmagal?

Za odločitev prireditelj vlada v vseh sportnih krogih izredno zanimanje, kajti vsem je še prav dobro v spominu boj med ISSK Mariborom in SK Rapidom. Ako bo ISSK Maribor igral isti nogomet kakor proti Rapidu, je vsako presenečenje izključeno. Vsak posameznik mora z največjo vestnostjo vršiti požrtvovalno svoje dolžnosti. Brez dvoma bo »Maribor« na domačih tleh in pred svojo publiko zastavil vse sile, da doseže čim častnejši rezultat.

Ker je pričakovati ogromen obisk, se vrši jutri predpoldne v trafiki Svetek v Slovenski ulici predprodaja vstopnic in sicer na stojščice in za tribunske sedeže.

Tekma se bo vršila ob vsakem vremenu. V predtekmi ob 15. uri se srečata rezervne ISSK Maribor-SK Železničar.

Lahkoatletsko prvenstvo za moštvo.

V smislu službenih objav JLAS se bo do vršile v vseh mestih države dne 31.

maja in 1. junija tekme za prvenstvo Jugoslavije v letu 1936. Odbornik JLAS ing. Koudelku sklicuje za dne 6. maja ob 18.30 v kavarni »Bristol« sestanek delegatov marib. klubov radi dogovora izvedbe tekmovanja v Mariboru.

Sodniška sekcija, službeno.

Prvenstveno tekmo SK Ilirija : ISSK Maribor sodi gosp. Fabris iz Zagreba. Stranska sodnika gg. Bizjak in Bergaut. — Načelnik.

Sokolstvo

II. javni nastop Sokola Maribor I.

Mladi Sokol Maribor I. se krepko razvija, razširja svoja krila kot osvojevalec nad magdalenskim okrajem in zbira v svojem gnezdu mlade in stare, sestre in brate. Doslej je priredil že štiri družabne večere, javen nastop v telovadnici bivše kadetnice, uživa simpatije v vseh krogih in njegova družina šteje danes nad 500 krepkih, navdušenih in delavnih Sokolov in Sokoličev, Sokolic in Sokoličic. 18. majnika hoče zopet pokazati svetu, kako je napredoval v tem kratkem času, pokazati hoče vsem, da je vreden ljubezni, ki si jo je povsod pridobil. Skupaj s svojimi brati vojaki, zvestimi čuvarji naše svete domovine, predstavniki naše hrabe, junaške vojske, bo priredil ta dan



PRAVI

:FRANCK:

vedno

odlična kakovost!

popoldne na letnem telovadišču vojašnice kralja Petra (bivše kadetnice) svoj drugi javni nastop. Sodelovali bodo vsi telovadeči člani in članice, naraščajniki in deca in poleg njih nad 200 vojakov-djakov inž. podoficirske šole v Mariboru. Pri telovadnem nastopu bodeta sodelovali izmenoma vojaška in sokolska godba. Pred nastopom pojde mladi Sokol po svojega starejšega mariborskega brata, pričakoval bo na Trgu kralja Petra brata iz Studencev in korakal z njima in z vojaškimi brati, v spremstvu obeh godb, na telovadišče. Vabljeni so vsi bratje in sestre, vsi, ki poznate in ljubite Sokola, pa

tudi vsi drugi, ki Vam je Sokol še nepoznan, da ga spoznate in vzлюбite. Natančen vspeled bo javljen pravočasno.

Domača hrana.

Mala gostilna v predmestju je imela v oknu delj časa tablico z napisom »Domača hrana«. Nekega dne je tablica izgubila. Zakaj vpraša gostilničarja stalni gost. »Veste«, mu pove zaupno gostilničar, »v zadnjem času so se naselili tu v okolici sami mladi zakonski pari, in opazil sem, da so možje, čim so opazili mojo tablico, takoj bežali v druge gostilne.«

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

84

»Ni mi treba posebej omenjati,« je povzel krčmar, nadaljujoč svojo pripoved, »da se je grofu Filipu posrečilo presenetiti mesto. Roparje Jakoba Rdečega so poklali do zadnjega moža. Sami si lahko predstavljate veselje grofa in njegove žene. Toda usodni dan se je blizal, in grof Filippo je postajal zmirom mračnejši. Naposled je prišel predvečer tistega dne, ko je imela biti doba desetih let pri kraju. Grof Filippo je šel k škofu montefortskemu in se je dolgo razgovarjal s častiljivim prelatom. In naslednjo noč se je napotil sam na kraj, kjer se zdaj nahajava midva. Ura je udarila polnoči. In že je stal satan pred grofom.

— Prav tako, je dejal, vidim, da zvesto držiš pogodbo. Ali imaš moj prstan? ...

— Ná, vzemi ga! je dejal grof Filippo.

»Satan je željno iztegnil roko. Toda mahoma jo je mahnil in strašno zatulil. Grof Filippo je bil sicer prinesel prstan, da ne bi kršil pogodbe, toda posoda v kateri ga je ponudil vragu, je bila do vrha nalita z blagoslovljeno vodo! ...

»Pogodba pa je med drugim določala, da ima satan samo pet minut časa, da si vzame svoj čarobni prstan nazaj.

— Tak vzemi! Tu ga imaš! ... je ponavljal grof Filippo.

»Več nego dvajsetkrat je satan poizkušal seči v posodo, ki mu jo je grof držal pod nos. In vsakokrat je zariul od strašne bolečine; kajti dotiklaj z blagoslovljeno vodo je pekel njega prav tako, kakor bi peklo nas, če bi vtikali roke v raztopljen svinec. Nazadnje, ko mu je zmanjkalo moči in mu je meso že v cunjah viselo od roke, je kričnil v svojem obupu:

— Premagan sem! ... Toda poslušaj, imel bom svoje maščevanje! Le poglej! ...

»In udaril je z drogom svojih vil ob tla. Ena izmed skal, ki so se dvigale okrog grofa Filipa, se je

stresla v svojem znožju. Tu tam se je odkrilo kamenje z njenega vrha. In nato se je pokazala, kakor da jo je izklesal kipar: njen vrh je bil odslej podoben človeški glavi, in ta glava je bila verna podoba grofa Filipa.

— Ali vidiš to skalo? je kričnil satan. Ona je zdaj kip, na katerega je navezana usoda rodbine grofov Alma. Kadar pade ta skala, kadar izgine ta granitna glava, takrat izgine tudi rodbina Alma in izumrje tvoje plemo!

»To rekši se je satan s strašno kletvijo pogreznil v zemljo ...»

Ko je krčmar zaključil svojo povest, je važno zmaljal z glavo.

»Preostaja mi še,« je povzel, »da vam pokažem luknjo, ki jo je napravil satan, ko je na tem kraju udaril z vilami ob zemljo ... Če hočete z menoj?«

»Bogme, rad bi videl to reč!« je menil Ragastens. In šel je za krčmarjem. Ta je prižgal svetilko in se napotil po stopnicah, zasekanih v granit.

»Ali je ta brlog vaša klet?« je vzkliknil Ragastens. »Da služi mi namesto kleti. Vino ostaja tukaj vedno sveže. Le za menoj! ...»

Krčmar je stopal nižje in nižje, in naposled je dospel spodaj do nekakega plitkega vodnjaka. V sredi tega vodnjaka je šla v skalo ozka luknja, po vsem videzu izdolbena od vode v teku mnogih tisočletij. Ta luknja se je zdela zelo ravna in res bi si bil človek lahko predstavljal, da je napravljena z držajem vil ali metle.

»Vidite!« je rekel krčmar z občudovanjem, ki ni bilo brez groze. »To je nepobitni dokaz, da je peklenšček resnično udaril tukaj ob tla.«

»Gotovo!« je dejal Ragastens, ogledujoč si luknjo z največjo pozornostjo. Nato si je ogledal še ostali vodnjak, pri čemer se je čimdalje bolj zamislil.

»Čudovito!« je zamrmral naposled, kakor da odgovarja samemu sebi.

»Kaj neda?« je vzkliknil krčmar ves očaran.

Nato sta se vrnila obadva na vrh. Ragastens se je ozrl proti Montefortu. In prav ta hip je zagledal troje jezdecov, ki so se bližali v galopu. Med njimi je spoznal Giovannija Malatesto. Par minut kasneje so jezdec obstali pred gostilno in poskakali s konj. Giovanni Malatesta je pozdravil Ragastensa.

»Bojim se, da ste morali čakati, gospod!« je dejal.

»Nikakor ne. Sicer pa nisem izgubil časa: izvedel sem zgodovino Peklenske soteske in njene Glave ...»

»Ta dva gospoda,« je povzel Malatesta, kažoč na svoja tovariša, »bosta za priči pri našem dvoboju.«

»Dobrodošla sta,« je dejal Ragastens, in viteza sta se mu naklonila.

»Ali se vam zdi ta kraj pripraven?«

»Izvrsten.«

»Torej nama preostaja le še, da križava meče ... Brez odgovora je Ragastens z mirno kretnjo potegnil svoj rapir ter nastopil k boju.

XLVI.

Cezarjevo taborišče.

Takoj po tivolskem sestanku je Cezar Borgia, ves v jeklu, obdan od svoje švicarske garde — bil je to polk krepkih, težkih pešcev, ki jih je Cezar izbral vsakega posebej — in v spremstvu kakih dvajset gospodov, ki so tvorili njegov generalni štab, dal povelje za odhod.

Čete so tvorile orjaško kačo, ki se je vila po gorskih soteskah, rožljaje z jeklom svojega orožja in svojih cklepov. Na čelu sta korakala dva polka malih, čokatih, bradatih in divjeokih Pijemontezov, ki so peli srdite pesmi ob udarjanju svojih kratkih sulic in dvo- reznih mečev.

Nato so sledili topovi in možnarji, ki so jih vlekle mule, neprestano bičane od gibčnih Kalabrezov. Ob topovih pa so v vzornem redu stopali topničarji-Nemci velikanskih postav in s širokimi vibrirajočimi bradami.

Neposredno za njimi so prihajali halepartirji, nekaki titani, ki jih je bil Cezar nabral v Flandriji. Ti možje so stopali resno, v brezbriznosti do bližnjih bojev; saj so jedva vedeli, za koga se bijó. Sledil jim je polk rimskih arkebuzirjev, ki so bili istotako čvrsti korenjaki.

In zdaj je prihajal polk Švicarjev, težkih in mirnokrvnih; z monotonim glasom so prepevali svoje domače pesmi. Sredi njih je jahal Cezar. Za njimi so sledili še drugi polki, v katerih se je mešal cel Babilon tujih jezikov, in naposled konjenica, vsa blesteča se v jeklu.

Vozovi s smodnikom in vozovi s šotori in provijantom pod varstvom škadronov lahkih rimskih konjenikov na majhnih konjih, oboroženih samo z meči in ščiti, so sklepali vrsto.

Nove razglednice!

Izšlo je 60 krasnih posnetkov Maribora in okolice. Za preprodajalce odgovarjajoče cene. Trgovina s papirjem F. Novak, Gosposka ulica. Založba 173 krajevnih posnetkov. 1256

Vinski hram

toči zopet izborni cviček, kakor tudi vsa druga prvovrstna vina ter vedno sveže Tscheligjevo pivo. 1316

Lokal in stanovanje

na prometnem kraju v Mariboru oddam takoj v najem. Naslov v upravi »Večernika«. 1293

Štedilnik

skoro nov, v obliki mize 70×75×52 cm se prodaja. Aleksandrova cesta št. 16, v trgovini. 1291

Bučno olje

najboljše kakovosti, priporoča tovarna bučnega olja J. Hochmüller, Maribor, Taborska ulica. 1279

Za dve osebi

opremljeno popolnoma separirano sobo z električno lučjo in malo kuhinjo oddam takoj. Praprotnikova ulica 133

Prodaj

novo zidano dvostanovanjsko hišo, davka prosto v sredini mesta Maribora, v bližini šole in kolodvora z vsemi pritliklinami in dvema vrtovima za ceno Din 110.000 in 5500 m² orane zemlje, zelo pripravne za vrtnarijo ali za kakršnegakoli obrtnika za ceno Din 75.000. Prodaj skupno ali posamezno. Polovica plačljiva takoj, polovica pa po dogovoru. Samo resni reflektanti naj se oglasio pri Francu Spesu, Maribor, Tržaška cesta. 1231

10% obrestovanje

Vašega denarja za vsaki znesek od Din 1000 naprej. Pismene ponudbe na Poštni predal št. 4, Maribor. 1221

Sobo in črkostikanje

izvršuje po ceni, hitro in okusno Frano Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Sprejmejo se učenke

za šivanje perila in ročnih del. Hrana in stanovanje v hiši. Vprašati: Maribor, Vojaški trg 3. 1318

Res pristno in dobro vino,

lastni pridelek dobite pri Vežaku v Splavarski ul. 6. Staro liter Din 12.— novo Din 14.—. 1285

Sprejmejo se zastopniki

s kavicjo za zalogo in prodajo gramofonov za mesto Ptuj, Ormož, Ljutomer, Murska Sobota, Dolnja Lendava, Slovenjgradec, Prevalje in Celje. Pismene ponudbe pod »Gramofon« na upravo »Večernika«. 1307

Hotel

z restavracijo in trgovino v trgu, cena 400.000 Din.

Kmečko posestvo

obsega 100 oralov, 28 or. obsejanih njih 25 or. travnika in sadovnjak, ostalo gozd za sečnjo, cena 280.000 Din.

Posestva.

18 oralov na ravnem, hiša z 4 sobami, veliki obokani hlev, 1 uro od Maribora. Cena 160.000 Din.

Nova vila

z 2 stanovanji po 3 sobe, kopalnico, (parket), cena 230.000 Din.

Žago in gostilno pri kolodvoru,

cena 500.000 Din.

Dalje večja in manjša posestva, hiše, vile in gozdna posestva, prodaja posredovalnica Ivan Godina,

1300 Maribor, Tattenbachova ul. 19 I.

Lepo meblvano sobo

v bližini parka z uporabo kopalnice, s posebnim vhodom in električno razsvetljavo oddam s 15. majem eni ali dvema osebam. Koroščeva ul. 20, visoko pritličje. 1310

Oddam takoj veliko sobo in kuhinjo

proti mali odškodnini. Naslov v upravi lista. 1296

Oddam v najem lepo zračno sobo

solidnemu gospodu. Vpraša se v trgovini Kravos, Aleksandrova c. 13. 1317

Meblovano sobo

oddam solidnemu gospodu. Naslov v upravi lista. 1301

Prodaj novo zidano

dvonadstropno hišo, davka prosto v sosednji občini mesta Maribora, v bližini šole in kolodvora z vsemi pritliklinami in dvema vrtovima za ceno Din 110.000.— in 5500 m² orane zemlje, zelo pripravne za vrtnarijo ali za kakršnegakoli obrtnika za ceno Din 75.000. Prodaj skupno ali posamezno. Polovica plačljiva takoj, polovica pa po dogovoru. Samo resni reflektanti naj se oglasio pri Francu Spesu, Maribor, Tržaška cesta. 1231

Strojepisna soba H. Kovač,
Maribor, Krekova ulica 6. Strojepisje, razmnoževanje, prestave. Pouk za posameznike v trgovskih predmetih. 1043

Najstarejši zavod za črkoslikarstvo
na steklo, les, pločevino in zidovje. Specialist za svetlobno reklamo na steklo. Ustanovljen l. 1902. Odlikovan l. 1922 z zlato medaljo. **Gustav Philipp,** Maribor, Vetrinjska ulica 11. Načrti in proračune na zahtevo. 411

Stole vpletam
s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne tehnične. 529

Gramofone
popravlja najboljše in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Predtiskanje najmodernejših vzorcev, kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Trgovski lokal v Mariboru
v sredini mesta primeren za veletrgovino, manjšo industrijo, podružnico oddam s 1. julijem v najem. Ponudbe na Hinko Sax, Maribor pod »Trgovski lokal«. 1309

Najboljši trajni kodri

in najnovejše postopanje pri barvanju las, s katerim je omogočeno tudi trajno kodranje, samo v salonu »Dobaj«. Gosposka ulica 38. 1205

Nemščino

poučujem uspešno in poceni. Kovač, Maribor, Krekova ul. 6. 1044

Gurman! in sladkosnedneži

pridejo na svoj račun v restavraciji Mariborski dvor pri drž. mostu. 1324

Sprejmejo se gospodične

za šivanje perila in ročnih del. Za one z dežele je stanovanje in hrana pre-skrbljena v hiši. Vprašati Maribor, Vojašniški trg 3. 1319

Godbeno društvo »Lira«

vabi mladeniče, ki imajo veselje do godbe in dober posluh, v prvi vrsti obrtnike iz Maribora in okolice. Pouk na pihala in godala. Priglasijo naj se v gostilni Krčevinski dvor ob Tomšičevem drevoredu vsak torek in petek ob 20. uri. Sprejme tudi godbenike, ki so že večji enega ali drugega instrumenta. 1321

Pozor gospodinje!

Vsled popolne razprodaje vinske zaloge se dobi pristno ljutomersko staro vino liter po Din 10 samo čez ulico. Kino Union, Cafova ulica 7 na dvorišču. Večje množine dostavljam na dom. 1124



Popravila

ur, zlatnine, srebrnine in gramofonov najboljše, najhitreje in najceneje samo pri tvrdki **M. Ilger-ja sin, Maribor** Gosposka ulica 15. 1547

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

TRENCH COAT

za
dame in gospode
IDEALNO OBLAČILO
za
zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.



AVTO — PROMET

WIEN — GRAZ — MARIBOR

LOBEG Lastauto Omnibusbetriebsgesellschaft, Wien

bo otvoril te dni brzovozni blagovni promet Dunaj—Graz—Maribor. Društvo zaposluje 500 avtomobilov ter je v stanu po zelo povoljnih cenah oskrbeti hiter in zanesljiv prevoz blaga na omenjeni progi. — Prevoz traja 12 ur. 1306

Natančnejša pojasnila daje **Stevo Tončič, Maribor,** medj. otpr. Telefon 22-30.

E IX 430/30-9

Dražbeni oklic.

Dne 18. junija 1930, dopoldne ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin zemljiška knjiga k. o. Sv. Magdalena vložna št. 530, 531.

Cenilna vrednost: 387.226.85 in 209.190 Din, najmanjši ponudek: 193.613.13 in 139.460 Din.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča v Mariboru.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX

dne 16. aprila 1930.

1303

Vinotoč

Lešič, Meljski hrib 28
prej posestvo Dr. Leskovar.

Vino Din 10.- in 12.-

Umetna svila,

foulard svila,

1313

pralni delein

v veliki izbiri

Srečko Pihlar

Maribor, Gosposka ul. 5.

Pozor!

Vabimo Vas k

vrtni veselici z

majniškimi drevesom

ki se vrši

dne 4. maja v gostilni

KEKEC, Meljski hrib 58

(prej Stari Prül).

Prvovrstna suha krušna slanina kg Din 24.-

suho carsko meso „ „ 26.-

suha šunka s kožo „ „ 30.-

Vse razpošilja franko po poštnem povzetju

Jos. Duchač, Pakrac, Slavonija

Vinotoč „Pod vejo“

od nedelje, dne 4. maja naprej

v vinogradu dr. Glančnika, preje dr. Turner. 1315

Vinotoč Križan

(prej Skašek)

Krčevina 81, nasproti Kalvarije
s 1. majem otvorjen

Naznanjam, da sem otvorila v gradu na Trgu svobode št. 1, trgovino 1258

BA-RA

za vse vrste otroških oblačil

in perila tudi po meri, nadalje narodnih vezenj za obleke, predtiskarijo najmodernejših vzorcev in se cenj. damam najtopleje priporočam

„BA-RA“

Vinotoč

Novak, Nova vas

Pristno ljutomersko vino. 1311

Telovadci, plavači, veslači, nogometaši, tenis-igralci, atleti, dirkači, turisti

Najmodernejša sportna masaža se izvršuje danes samo z

1319

RIEDUSAL MASAŽNIM OLJEM

Edini preparat za masažo dovoljen od najvišjih sportnih oblasti pri olimpijadi v Amsterdamu.

Glavno zastopstvo: BOGOMIR DIVJAK, MARIBOR, GLAVNI TRG 17

Poiskusite naše nove pekarske specialitete

kakor: Štrole a la kokosette, sijajne v okusu in trajne
Samostanske rogličke iz francoskega testa

Pravi tirolski sadni kruh (ni za zamenjati z drugimi izdelki) v vsaki velikosti, trajen

Gastlinski prepečenec v vseh oblikah, izvrstno čajno pecivo, veselje vsake gospodinje

Pravi opatijski prepečenec, izvrstnega okusa

in naši vsestransko znani in priljubljeni orehovi roglički, požunjski upognjenci in vinske palčice, vančasti kolači itd.

Pekarna Schmid, Maribor, Jurčičeva ulica 6

Preprodajalci popust!
Pošilja se na vse strani!

TOVARNA GLASBIL IN GRAMOFONOV



Gramofoni od Din 298— dalje
Mandoline . . . 136—
Viole . . . 95—
Gitare . . . 207—
Trombe . . . 505—
Bočne harmonike . . . 85—

3361

PRODAJALNA: TRG SVOBODE
Nova Scherbaumova zgradba

Ležalne stole

za solnčenje, pleteno pohištvo, potnekošare, galanterijo, drobnarije, parfumerijo, vrvarske izdelke, motvoz itd.

nudi najugodnejše

Drago Rosina
Maribor, Vetrinjska ul 26

Pondeljek, dne 5. maja
ob 9. uri se bo vršila na postaji Maribor glav. kol.

javna prodaja
najdenih predmetov.

TRIUMPH



PARNA BARVARNA IN
KEMICNA CISTILNICA

PAVEL NEDOG

Gosposka ul. 33, telefon 2127
Razlagova ul. 22, telefon 2280

Sanatorij v Mariboru

1117

Gospokā 49 Tel. 23-58

Najmodernejši urejen za operacije.
Električni zdravilni aparati: diatermija, višinsko solnce, tonizator, infrardeča žarnica. Cene zmerne.

Proda se več dobro ohranjenih 3-4 in 4 m dolgih

PULTOV

prikladnih za trgovine. Ogleda se lahko v Mestni hranilnici v Mariboru ob uradnih urah.

Opozorite tudi Vaše znance

da jih hočem popolnoma zastopati in za vedno osvoboditi neugodnega potenja nog, tudi če se to znojenje pojavi v zelo vročih poletnih dneh. To ni nikakšno zdravilo, nego popolnoma enostavni naravni postopek. Prosim znamko za odgovor. — J. LUSTIG, OSIJEK, Krežmina ulica. 96

ZAHVALA

Za takoj izplačano mi pripadajočo podporo po smrti moje matere gospe Elize Rop, izrekam tem potom podpornemu društvu

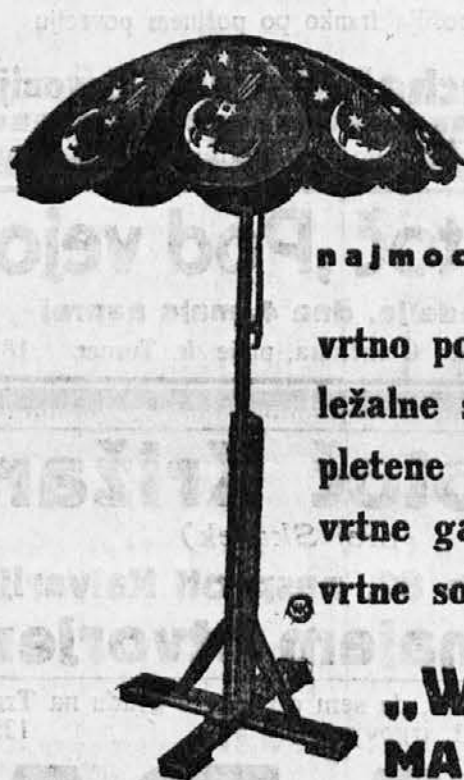
1314

Ljudska samopomoč v Mariboru

najlepšo zahvalo in priporočam to neprecenljivo društvo vsakemu najbolje.

Maribor, dne 2. maja 1930.

Srečko Rop,
artil. poročnik.



„WEKA“

vodi

najmodernejši

vrtno pohištvo,
ležalne stole,
pletene garniture,
vrtni garniture,
vrtni solnčniki.

1182

„WEKA“
MARIBOR.

Halo!

Kam v nedeljo 4. maja?

Vsi na Pesnico kjer se vrši v gostilni »LIKAVEC«

majniška veselica

Dobra jedila. Izvrstna vina od Din 12.— naprej.
Vstopnina prosta. Začetek ob 15. uri. Iz Maribora vlak 13.50.

1299

VINOTOČ

Branko Mejovšek
Lajteršperk-Košaki

otvoritev 27. aprila 1930

Takoj naj javijo

svoje točne naslove one osebe, katere bi se hotele od nas naučiti lepo, čisto in lahko hišno delo, da si na ta način pridobijo stalno in posebno donosno hišno delo ali postranski zaslužek. Javijo naj se samo oni, ki razpolagajo z zneskom najmanj Din 3650.— da si morejo na ta način nabaviti za to delo potreben stroj. Pouk je brezplačen. Zaslužek 10 do 12 Din na uro. Material za delo dajemo mi. Poleg privatnih naročil lahko vsak stalno dela tudi za našo tvrdko, ker mi v vsakem času proti gotovini prevzamemo vsako količino izvršene robe, kar tudi pismeno jamčimo. Za odgovor priložite znamko.

966

GRAUERT, tvornica strojeva d. d., generalno zastopstvo in skladišče, OSIJEK I, Krežmina ulica 13.

KOVAČI!

Kovaški koks najboljši kakovosti dospel.
Cena najnižja. — Dostavljam tudi na dom.

Branko Mejovšek
Tattenbachova ulica 13 Telef. 24-57

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“ LASTNIK: A. PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova cesta števil. 19

Za pomladansko sezijo, binkošne praznike in birmo nudim bogato zalogo in sicer: Otroške nogavice, par od Din 5.— naprej, črne, drap, sive, rjave in bele. moške nogavice od Din 5.— naprej, damske nogavice od Din 7.— naprej, flor nogavice od Din 12.— naprej. Za kakovost prevzamem polno garancijo! Nadalje nudim vezanine pro m od Din 7.— naprej, čipke m od Din 1.— naprej. Razni sukanec, prejico za vezanje, šivanke, gumbe in druge potrebščine za krojače in šivilje po brezkonkurenčnih cenah. Lastna pletilnica in predtiskarija! Strajce, spodnje hlače, kravate, palice, dežnike v bogati izbiri po znižanih cenah. Otroške usajene čevljičke in sandale ročno delo od Din 24.— naprej. Svilene trake od Din 1.— naprej.

1212

Kaj je za vlagatelja najvažnejše?

Popolna varnost njegove naložbe!

Zato nalagajte svoje prihranke v

OBLASTNI HRANILNICI MARIBORSKE OBLASTI

za katero jamči DRAVSKA BANOVINA z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

Centrala: MARIBOR, Trg svobode 3

Podružnica: CELJE, Cankarjeva ulica 11
(Prej: Južnoštajerska hranilnica)

Najugodnejše obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu. Vsakovrstna posojila pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagateljem izven Maribora in Celja na razpolago položnice.

1215